

Zarządzenie Nr 10/2011
Wójta Gminy Biesiekierz
z dnia 20 maja 2011 r.

Znak: WT.120.10.2011

w sprawie Regulaminu Straży Gminnej Gminy Biesiekierz

Na podstawie art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 ze zm.), oraz § 4 Uchwały Nr III/7/10 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia straży gminnej – zarządza się, co następuje:

§ 1. Nadaje się Regulamin Straży Gminnej Gminy Biesiekierz w brzmieniu, stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Komendantowi Straży Gminnej Gminy Biesiekierz.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT
Marian Hermonowicz

Załącznik
do Zarządzenia Nr 10/2011
Wójta Gminy Biesiekierz
z dnia 20 maja 2011 r.

REGULAMIN

STRAŻY GMINNEJ GMINY BIESIEKIERZ

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Straż Gminna Gminy Biesiekierz, zwana dalej Strażą, jest umundurowaną formacją i działa na podstawie Uchwały Nr III/7/10 Rady Gminy w Biesiekierzu z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia straży gminnej.
2. Straż Gminna umiejscowiona jest w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy w Biesiekierzu.

§ 2

1. Terenem działania Straży jest obszar administracyjny Gminy Biesiekierz przedstawiony w załączniku nr 1 do niniejszego Regulaminu.
2. Siedzibą Straży jest budynek Domu Kultury w miejscowości Będzino.
Adres do korespondencji:

Straż Gminna w Biesiekierzu
z siedzibą w Będzinie 21
76-037 Będzino

3. Straż używa pieczęci:
  - 1) okrągłej o średnicy ϕ 20 mm - w środku godło państwowe wokół którego widnieje napis „Urząd Gminy Biesiekierz” na dole pod godłem pojedyncza kropka.
  - 2) prostokątnej o wymiarach 55 mm x 24 mm – na środku pierwszego wiersza godło państwowe (orzeł w koronie) poniżej napis:

„Urząd Gminy Biesiekierz
Straż Gminna
z siedzibą w Będzinie 21
76-037 Będzino
tel./fax (94) 341 00 72”

ROZDZIAŁ II

ZADANIA i ŚRODKI DZIAŁANIA STRAŻY

§ 3

1. Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego.
2. Realizując zadania, o których mowa w ust.1, funkcjonariusze Straży wykonują wyłącznie czynności administracyjno-porządkowe oraz niezbędne czynności mające na celu fizyczne zabezpieczenie miejsca zdarzenia.

§ 4

1. Do zadań Straży należy w szczególności:

- 1) zapobieganie popełnianiu wykroczeń i ich wykrywanie,
- 2) ochrona porządku w miejscach publicznych,
- 3) fizyczne zabezpieczanie, do czasu przybycia właściwych służb, miejsca popełnienia przestępstwa lub wykroczenia w celu utrzymania miejsca zdarzenia w takim stanie, w jakim pozostawił je sprawca, a także zabezpieczanie miejsca wypadku lub awarii,
- 4) współdziałanie z właściwymi organami, służbami lub instytucjami w zakresie informowania o:
  - przestępstwach,
  - wykroczeniach, których ściganie nie należy do Straży,
  - osobach potrzebujących natychmiastowej pomocy lekarskiej, po udzieleniu pierwszej pomocy odpowiedniej do sytuacji i wyposażenia,
  - klęskach żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeniach,
  - innych nieprawidłowościach i zagrożeniach dla życia i zdrowia ludzi lub mienia,
  - awariach w sieciach ciepłowniczej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej, energetycznej i gazowniczej,
  - uszkodzeniach i stanie nawierzchni ulic, dróg, ciągów pieszych, stanie oznakowania i oświetlenia ulic oraz oznakowania robót prowadzonych w pasie drogowym,
- 5) kontrola właścicieli bądź zarządców posesji i nieruchomości w zakresie realizacji przepisów wynikających z ustaw o ochronie środowiska i gospodarki odpadami,
- 6) ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych,
- 7) czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- 8) ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej,
- 9) dowożenie lub doprowadzenie osób nietrzeźwych do ich miejsca zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu, albo życiu lub zdrowiu innych osób,

- 10) kontrola utrzymania ład i czystości na terenie Gminy,
- 11) kontrola zabezpieczenia prowadzonych prac inwestycyjno-remontowych na terenie Gminy,
- 12) konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb Gminy,
- 13) nakładanie grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia,
- 14) dokonywanie czynności sprawdzających, sporządzanie notatek służbowych niezbędnych do wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego, oskarżanie przed sądem w zakresie dotyczącym ustawowych uprawnień,
- 15) współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez masowych,
- 16) współdziałanie z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego,
- 17) informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zapobieganie zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- 18) podejmowanie działań interwencyjnych na podstawie skarg i wniosków od mieszkańców Gminy.

2. W zakresie przestrzegania przepisów ruchu drogowego, zachowania bezpieczeństwa i przestrzegania ograniczeń prędkości w miejscach niebezpiecznych, wytypowanych i zatwierdzonych przez Komendanta Miejskiego w Koszalinie, Strażnicy prowadzą kontrolę ruchu drogowego w zakresie wydanych pozwoleń do kontroli ruchu drogowego za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego wykroczenia drogowe - fotoradaru .

§ 5

Funkcjonariusze Straży mają prawo do:

- 1) udzielania ustnych pouczeń i wręczania pisemnych upomnień obywatelom dopuszczającym się wykroczeń i uchybień w zakresie naruszania ogólnie obowiązujących przepisów o przestrzeganiu porządku publicznego i czystości,
- 2) legitymowania obywateli w celu ustalenia tożsamości przy zastosowaniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722),
- 3) nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- 4) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie i zakresie określonym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia,
- 5) wnioskowania do Wójta o wydanie decyzji w sprawach:
  - a) likwidacji zagrożeń pożarowych oraz usuwania innych niebezpieczeństw

- zagrożających zdrowiu lub życiu mieszkańców,
- b) usuwania nieczystości oraz doprowadzenia posesji do należytego stanu pod względem estetyki i porządku.
- 6) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, i niezwłocznego doprowadzenia ich do najbliższej jednostki Policji,
- 7) usuwania pojazdów i ich unieruchamianie przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym,
- 8) wydawania poleceń,
- 9) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- 8) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w sposób zdalny lub bezpośredni.

§ 6

1. W razie niepodporządkowania się obywatela poleceniom wydanym na podstawie prawa, funkcjonariusze Straży mają prawo stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) fizycznego, technicznego lub chemicznego środka służącego do obezwładnienia bądź konwojowania osób,
- 2) pałki obronnej wielofunkcyjnej,
- 3) kajdanki.

2. Sposób użycia środka przymusu bezpośredniego przez funkcjonariusza Straży reguluje art. 14-14h ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.

3. W toku wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze Straży mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka. Czynności te powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte.

ROZDZIAŁ III

ORGANIZACJA STRAŻY

§ 7

1. Strażą kieruje Komendant Straży zatrudniony na podstawie umowy o pracę przez Wójta Gminy Biesiekierz.

2. W skład Straży wchodzi:

- 1) Komendant,
- 2) od 1 - 3 Strażników,

3) od 1- 5 Referentów – obsługa programów umożliwiających obróbkę zdjęć cyfrowych z zarejestrowanych wykroczeń drogowych za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego - fotoradaru.

3. Komendant reprezentuje Straż na zewnątrz.

4. Komendant Straży podlega bezpośrednio Wójtowi i działa w ramach wydanych upoważnień.

5. Nadzór nad działalnością Straży sprawuje Wójt, a w zakresie określonym ustawą Wojewoda Zachodniopomorski poprzez Komendanta Wojewódzkiej Policji w Szczecinie, działającego w jego imieniu.

§ 8

Szczegółowy zakres czynności na poszczególnych stanowiskach oraz sposób ich wykonywania określa załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.

ROZDZIAŁ IV

UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI FUNKCJONARIUSZY STRAŻY

§ 9

Prawa i obowiązki funkcjonariuszy Straży regulują przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 223, poz. 1458), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123 poz. 779 z późn. zm.), oraz Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy w Biesiekierzu przyjęty Zarządzeniem Nr 4/2011 Wójta Gminy w Biesiekierzu z dnia 11 lutego 2011 r. (znak: WT.120.4.2011) i regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Biesiekierzu i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę przyjęty Zarządzeniem Nr 3/2009 Wójta Gminy Biesiekierz z dnia 15 czerwca 2009 r.

§ 10

1. Podczas wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze Straży korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Z dniem zatrudnienia Strażnik składa pisemne ślubowanie następującej treści:

„ Ślubuję uroczyście służyć Państwu i wspólnocie lokalnej, chronić porządek publiczny i bezpieczeństwo ludzi, przestrzegać porządku prawnego i dyscypliny służbowej, dbać o etykę i dobre imię służby”. Ślubowanie może być również złożone z dodaniem słów „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 11

Funkcjonariusze Straży podczas wykonywania czynności służbowych obowiązani są do noszenia przepisowego umundurowania i legitymacji służbowej oraz znaku identyfikacyjnego.

§ 12

Funkcjonariusz Straży, przystępując do czynności służbowych, jest obowiązany podać imię i nazwisko, a ponadto, na żądanie osoby, której czynności te dotyczą, okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie (zapisanie) nazwiska funkcjonariusza oraz organu wydającego legitymację.

ROZDZIAŁ V

UMUNDUROWANIE, DYSTYNKCJE, ODZNAKI

§ 13

1. Umundurowanie funkcjonariuszy Straży składa się z ubiorów: służbowego, wyjściowego i specjalnego (ćwiczebnego).
2. Elementy umundurowania ich wzór oraz okres używalności poszczególnych elementów umundurowania określone są w załączniku nr 3 do niniejszego Regulaminu.
3. Funkcjonariusz Straży obowiązki służbowe wykonuje w umundurowaniu.
4. Zakup niezbędnego umundurowania dokonywany jest zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) - (Dz. U. Nr 112, poz. 713 ze zm.).
5. W przypadku nie otrzymania przysługujących składników umundurowania funkcjonariuszowi Straży przysługuje ekwiwalent pieniężny w wysokości proporcjonalnej określonej przez okres używalności i aktualną ceną rynkową danego składnika umundurowania.
6. Strażnik na czas pracy w Straży otrzymuje:
  - a) legitymację służbową,
  - b) indywidualny znak identyfikacyjny,
  - c) wyposażenie w skład którego wchodzi:
    - pałka służbowa szt. 1 na cały okres służby,
    - kajdanki szt. 1 na cały okres służby,
    - RMG, po 1 sztuce na cały okres służby.
7. Funkcjonariusz zwolniony ze służby w Straży jest zobowiązany do zwrotu uzbrojenia i umundurowania. Składniki umundurowania nie podlegające zwrotowi określa załącznik nr 3, część „B” do Regulaminu.
8. W przypadku utraty umundurowania lub uzbrojenia, funkcjonariusz ma obowiązek zgłoszenia tego faktu Komendantowi, który powiadamia Wójta.
9. W przypadku utraty umundurowania, legitymacji służbowej lub uzbrojenia, Komendant Straży przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

10. Strażnikom przysługuje corocznie ekwiwalent za pranie umundurowania według norm i zasad naliczania zgodnych z art. 2379 § 3 Kodeksu Pracy.

§ 14

Podstawowymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru wyjściowego są:

- 1) marynarka męska lub damska dwurzędowa w kolorze ciemnogrnatowym,
- 2) spodnie męskie lub damskie w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką koloru żółtego, o kroju prostym,
- 3) spódnica damska o kroju prostym w kolorze ciemnogrnatowym,
- 4) koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- 5) koszula w kolorze białym z krótkim rękawem,
- 6) czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogrnatowym, z daszkiem i paskiem skórzanym w kolorze czarnym,
- 7) kapelusz damski,
- 8) płaszcz męski lub damski letni w kolorze ciemnogrnatowym,
- 9) płaszcz męski lub damski zimowy w kolorze ciemnogrnatowym,
- 10) obuwiu w kolorze czarnym,
- 11) krawat w kolorze czarnym.

§ 15

Podstawowymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru służbowego są:

- 1) wiatrówka męska lub damska w kolorze ciemnogrnatowym,
- 2) spodnie męskie lub damskie w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką koloru żółtego, o kroju prostym,
- 3) spodnie męskie lub damskie w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką (lampasem) koloru żółtego, o kroju zwężonym, wpuszczane w obuwiu,
- 4) spódnica o kroju prostym w kolorze ciemnogrnatowym,
- 5) koszula w kolorze błękitnym z długim rękawem,
- 6) koszula w kolorze błękitnym z krótkim rękawem,
- 7) koszulka bluza w kolorze ciemnogrnatowym z długim rękawem,
- 8) koszula letnia w kolorze błękitnym z krótkim rękawem,
- 9) sweter w kolorze ciemnogrnatowym typu półgolf lub "serek",
- 10) czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogrnatowym, z daszkiem i paskiem skórzanym w kolorze czarnym z otokiem w szachownicę żółto-granatową,
- 11) czapka zimowa z daszkiem i nausznikami w kolorze ciemnogrnatowym ocieplana,
- 12) czapka letnia typu sportowego(baseball) w kolorze ciemnogrnatowym,
- 13) kapelusz damski,
- 14) kurtka zimowa 3/4 w kolorze czarnym z podpinką,
- 15) kurtka uniwersalna krótka w kolorze czarnym z podpinką,
- 16) pas główny w kolorze czarnym,
- 17) obuwiu w kolorze czarnym.

§ 16

Podstawowymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru specjalnego (ćwiczebnego) są:

- 1) kurtka,
- 2) spodnie,
- 3) trzewiki wysokie.

§ 17

1. Na umundurowanie funkcjonariuszy Straży składają się również:

- 1) dystynkcje, których wzory określa załącznik nr 3 do Regulaminu,
- 2) znak identyfikacyjny,
- 3) emblematy i korpusówki.

2. Na nakryciach głowy wchodzących w skład umundurowania funkcjonariuszy Straży umieszcza się stylizowany wizerunek orła w kolorze żółtym, którego wzór określa załącznik nr 3 do Regulaminu.

3. Na guzikach zewnętrznych przedmiotów umundurowania, w kolorze tego przedmiotu, umieszcza się wizerunek orła w koronie.

§ 18

1. Dystynkcje na ubiorze wyjściowym i służbowym (w tym sznury) są haftowane w kolorze żółtym.

2. Dystynkcje umieszcza się na naramiennikach kurtek, marynarki, wiatrówki, swetra, koszulobluzy i koszuli letniej.

§ 19

1. Funkcjonariuszowi Straży przysługuje komplet umundurowania zapewniający wykonywanie obowiązków służbowych o każdej porze roku.

2. Poszczególne ubiory funkcjonariusze Straży noszą według zestawów ubiorczych, z uwzględnieniem pory roku. Rozróżnia się:

- 1) okres letni od 1 maja do 30 września,
- 2) okres zimowy od 1 listopada do 31 marca.

Miesiące kwiecień i październik stanowią okresy przejściowe.

§ 20

Funkcjonariusze Straży powinni:

- 1) użytkować przedmioty umundurowania zgodnie z obowiązującym zestawem ubiorczym oraz zgodnie z ich przeznaczeniem,
- 2) nosić przedmioty umundurowania w sposób nie naruszający godności munduru.

ROZDZIAŁ VI WYNAGRODZENIE I AWANS ZAWODOWY

§ 21

1. Strażnik, który wzorowo wykonuje obowiązki, przejawia inicjatywę w działaniach, doskonalą swoje kwalifikacje zawodowe może uzyskać zgodnie z art. 29 ustawy o strażach gminnych (Dz. U z 1997 r. Nr 123, poz. 779 ze zm.):

- 1) pochwałę,
- 2) nagrodę pieniężną,
- 3) przeniesienie na wyższe stanowisko,
- 4) przedstawienie do odznaczenia.

2. Strażnik, o którym mowa w ust. 1, może również uzyskać usunięcie z akt osobowych zapisu o uprzednio wymierzonej karze dyscyplinarnej.

3. Komendant Straży występuje do Wójta Gminy z wnioskiem o przedstawienie do odznaczenia dla funkcjonariusza Straży, za wykonywanie zadań służbowych z narażeniem życia lub zdrowia, czynnego udziału w akcjach ratowniczych ratujących życie i zdrowie ofiar wypadków i katastrof oraz klęsk żywiołowych, szczególne osiągnięcia w służbie oraz sumienne wykonywanie zadań.

4. Komendant Straży występuje z wnioskiem do Wójta Gminy o kolejny stopień służbowy dla funkcjonariusza Straży (po uprzednim uzgodnieniu ze Skarbnikiem Gminy skutków finansowych) za szczególne osiągnięcia w służbie oraz sumienne wykonywanie zadań.

5. Komendant Straży występuje z wnioskiem do Wójta Gminy o nagrodę pieniężną dla funkcjonariusza Straży (po uprzednim uzgodnieniu ze Skarbnikiem Gminy skutków finansowych) za szczególne osiągnięcia w służbie oraz sumienne wykonywanie zadań.

6. Komendant Straży występuje z wnioskiem do Wójta Gminy o wyróżnienie lub pochwałę dla funkcjonariusza Straży za osiągnięcia w służbie oraz ponadprzeciętne wykonywanie zadań służbowych.

7. Dzień 29 sierpnia jest ustawowo ustanowionym Dniem Straży Gminnej.

8. W sprawach nie uregulowanych niniejszym Regulaminem zastosowanie mają przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

§ 22

1. Zasady wynagradzania funkcjonariuszy Straży są takie same jak zasady wynagradzania pracowników samorządowych określonych w ustawie z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz.1458).
2. Szczegółowe zasady wypłaty wynagrodzenia określone są w Regulaminie Pracy Urzędu Gminy w Biesiekierzu.

ROZDZIAŁ VII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

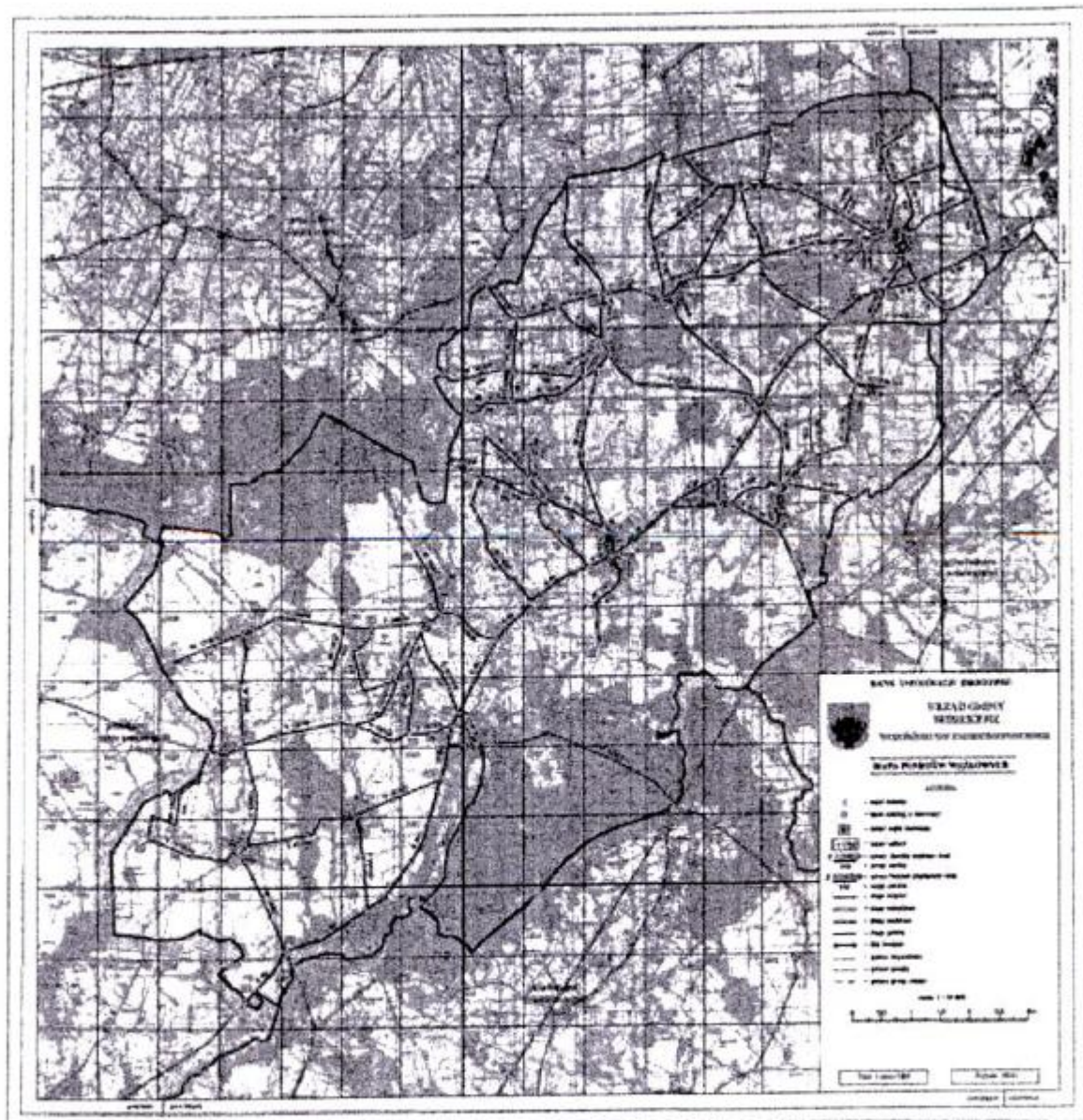
§ 23

1. Zmiany w niniejszym Regulaminie następują w trybie jego nadania.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Regulaminie zastosowanie mają:
  - 1) ustawa z dnia 29.08.1997r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779),
  - 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18.12.2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz.1722 536),
  - 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.07.1998r. w sprawie umundurowania, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych miejskich (Dz. U. Nr 112, poz. 713),
  - 4) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.12.2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz. U. Nr 220, poz. 1732),
  - 5) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14.09.2004 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu i sposobu postępowania w przypadku użycia broni palnej bojowej przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 215, poz.2185),
  - 6) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20.08.2004 r.w sprawie warunków przydziału, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej bojowej i amunicji przez straże gminne (miejskie) (Dz. U. Nr 194, poz. 1999),
  - 7) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.02.2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykroczeń , za które funkcjonariusze straży gminnej upoważnieni są do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego oraz zasad i sposobu wydawania upoważnień (Dz. U. Nr 36, poz. 190 z dnia 16.02.2011r.),
  - 8) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.12.1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi) (Dz. U. Nr 161, poz. 1108).

REJON DZIAŁANIA STRAŻY GMINNEJ GMINY BIESIEKIERZ

Gmina Biesiekierz – leży w województwie zachodniopomorskim, położona jest w zachodniej części powiatu koszalińskiego we wschodniej części niziny białogardzkiej, w dorzeczu rzek Radwi i Czerwonej, która ma swoje źródło w pobliżu Parnowa i płynie zakolami do Morza Bałtyckiego. Gmina położona jest po obu stronach drogi krajowej nr 6 – łączącej Szczecin z Gdańskiem.

Mapa informacji drogowej (stan: lipiec 2009):

Północno – zachodnia granica gminy przebiega równoległe do Morza Bałtyckiego w odległości 12 – 15 km od linii brzegowej.

Południowo – wschodnia granica biegnie wzdłuż szlaku kolejowego Białogard – Koszalin, a wschodnia graniczy z miastem Koszalin, stąd też dwie miejscowości: Stare Bielice i Nowe Bielice mają charakter podmiejski.

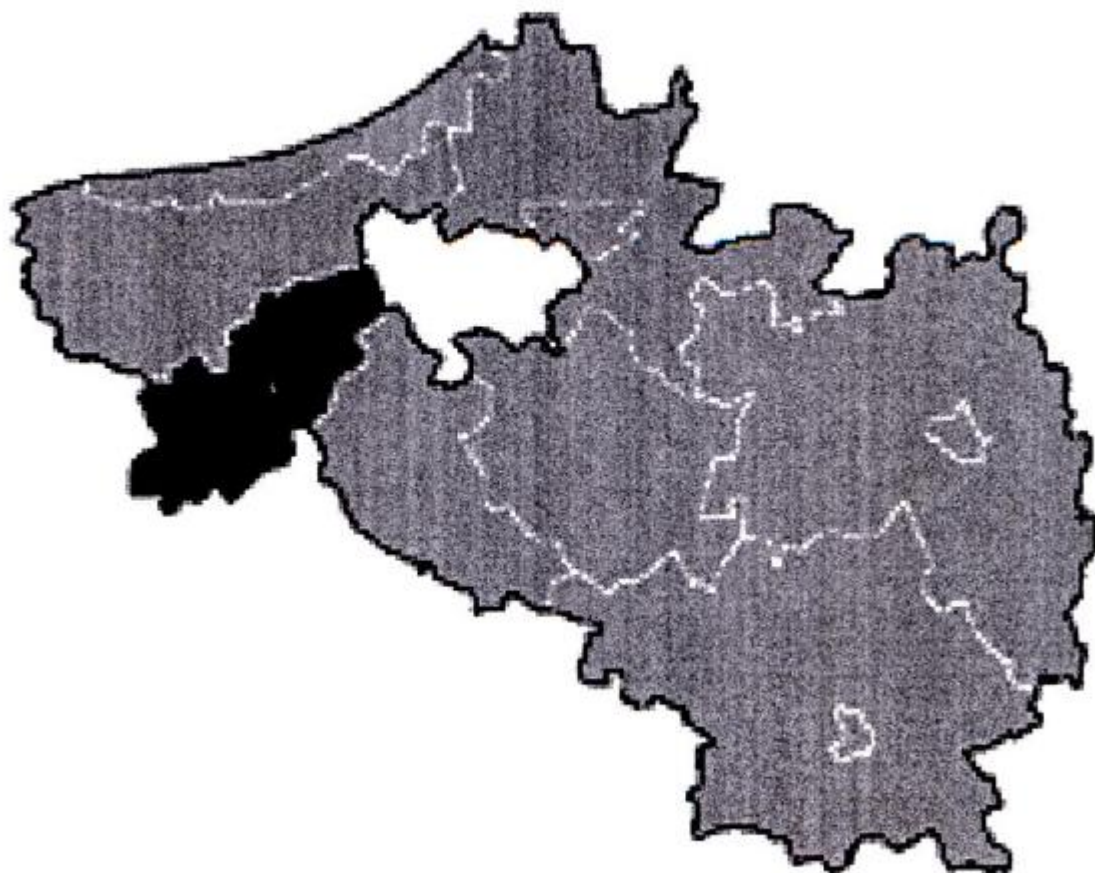
Południowo – zachodnią granicę stanowi na odcinku 7 km rzeka Radew.

Gmina ma charakter rolniczy i podmiejski. Użytki rolne zajmują 70% powierzchni gminy, a tereny leśne 19%.

Gmina Biesiekierz sąsiaduje z miastem Koszalin oraz z gminami: Będzino, Świeszyno (powiat koszaliński), oraz Białogard i Karlino (powiat białogardzki).

Gmina Biesiekierz obejmuje swym obszarem wsie: Biesiekierz, Cieszyn, Gniazdowo, Kotłowo, Kraśnik Koszaliński, Laski Koszalińskie, Nosowo, Nowe Bielice, Parnowo, Parnówko, Parsowo, Rutkowo, Stare Bielice, Starki, Świemino, Świeminko, Tatów, Warnino, Witolubie.

Położenie gminy na mapie powiatu

Zakres obowiązków Komendanta Straży.

Komendant Straży jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę, podlega bezpośrednio Wójtowi i działa z jego upoważnienia. Jest przełożonym wszystkich pracowników Straży Gminnej. Odpowiada za całokształt pracy Straży Gminnej i ponosi z tego tytułu odpowiedzialność dyscyplinarną i karną zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Komendant Straży składa Wójtowi kwartalnie sprawozdania z działalności, zaś Komendantowi Głównemu Policji w terminie wynikającym z ustawy. Nadzór nad działalnością Straży sprawuje Wójt, a w zakresie fachowym - Komendant Główny Policji poprzez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie.

W tym celu Komendant Straży Gminnej:

- Kieruje pracą podległych mu funkcjonariuszy i reprezentuje Straż Gminną na zewnątrz;
- Opracowuje roczne Plany Działania Straży Gminnej;
- Sprawuje nadzór nad działalnością Straży w zakresie wykonawczym;
- Planuje budżet, dysponuje jego środkami finansowymi oraz ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie;
- Współpracuje na bieżąco z jednostkami Policji, Straży Granicznej, Straży Pożarnej i innymi instytucjami w zakresie zabezpieczania imprez masowych, zgromadzeń, innych uroczystości oraz zabezpieczania awarii technicznych, katastrof naturalnych i innych zdarzeń, w szczególności:
  - utrzymuje stałą łączność z jednostkami Policji,
  - utrzymuje stałą wymianę informacji o zagrożeniach występujących na podległym terenie w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego,

- koordynuje rozmieszczenia Strażników gminnych i służb policyjnych z uwzględnieniem zagrożeń,
  - wspólnie organizuje i prowadzi służby i działania porządkowe w zakresie zapewnienia porządku w miejscu zgromadzeń publicznych,
  - współdziała przy zabezpieczaniu miejsc popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.
- Organizuje wspólne ćwiczenia Strażników gminnych i funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Straży Pożarnej i innych instytucji i organizacji działających na rzecz bezpieczeństwa;
  - Występuje z wnioskami do Komendanta Wojewódzkiego Policji z zapotrzebowaniami do prowadzenia specjalistycznych szkoleń dla funkcjonariuszy Straży Gminnej przez funkcjonariuszy Policji;
  - Wykonuje okresową sprawozdawczość – na doraźne zarządzenie Komendanta Głównego Policji – z wykonywanych czynności administracyjno – porządkowych pod względem ich zgodności z przepisami prawa oraz umiejętności zawodowych podległych funkcjonariuszy Straży Gminnej;
  - Składa Wójtowi sprawozdania z działalności Straży Gminnej;
  - Zatwierdza harmonogramy pełnienia służb i dyżurów;
  - Dbą o rozwój zawodowy podległych funkcjonariuszy;
  - Organizuje, prowadzi i nadzoruje działalność szkoleniową podległych funkcjonariuszy;
  - Organizuje i prowadzi szkolenia oraz spotkania z mieszkańcami sołectw dotyczących obowiązujących aktów prawnych dotyczących przestrzegania ładu i porządku, gospodarki wodno ściekowej, ustawy o ochronie zwierząt i innych ustaw oraz przepisów prawa miejscowego;

- Przedstawia Radzie Gminy i Wójtowi roczne sprawozdania, analizy, informacje o realizacji zadań w trybie określonym przez Wójta;
- Przedstawia Wójtowi Gminy propozycje zmian organizacyjnych i zakresu zadań w Regulaminie Straży Gminnej mające na celu usprawnienie pracy Straży ;
- Uczestniczy w sesjach Rady Gminy lub posiedzeniach komisji na zaproszenie Przewodniczącego Rady Gminy lub Przewodniczącego Komisji Rady.

Zakres obowiązków Strażnika gminnego.

Wykonując czynności wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego **strażnicy gminni mają prawo do:**

- 1) udzielania ustnych pouczeń i wręczania pisemnych upomnień obywatelom dopuszczającym się wykroczeń i uchybień w zakresie naruszania ogólnie obowiązujących przepisów o przestrzeganiu porządku publicznego i czystości;
- 2) legitymowania obywateli w celu ustalenia tożsamości przy zastosowaniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722);
- 3) nakładania grzywnien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia,
- 4) dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych - w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia;
- 5) wnioskowania do Wójta o wydanie decyzji w sprawach:
  - a) likwidacji zagrożeń pożarowych oraz usuwania innych niebezpieczeństw zagrażających zdrowiu lub życiu mieszkańców;
  - b) usuwania nieczystości oraz doprowadzenia posesji do należytego stanu pod względem estetyki i porządku.

6) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia z zachowaniem trybu i zasad określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych niektórych czynności (Dz.U.Nr 220, poz.1722);

7) usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym;

8) obserwowanie i rejestrowanie przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w sposób zdalny i bezpośredni.

Strażnik przy wykonywaniu czynności jest obowiązany przedstawić się imieniem i nazwiskiem, a ponadto na żądanie osoby, której czynności te dotyczą, okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie i zanotowanie nazwiska strażnika oraz organu, który wydał legitymację.

W razie niepodporządkowania się obywatela wydanym na podstawie prawa poleceniom, **Strażnik ma prawo użyć:**

- 1) fizycznego, technicznego lub chemicznego środka służącego do obezwładnienia bądź konwojowania osób;
- 2) pałki gumowej zwykłej.

Użycie środków przymusu bezpośredniego przez strażnika reguluje ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.

W toku wykonywania czynności służbowych funkcjonariusze Straży mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.

Do obowiązków Strażnika należy:

- 1) przestrzeganie prawa, rzetelne, bezstronne i terminowe wykonywanie poleceń przełożonych;
- 2) poszanowanie powagi, honoru, godności obywateli i własnej;
- 3) zachowanie tajemnicy prawnie chronionej;
- 4) podejmowanie interwencji w sytuacjach zagrożenia życia, zdrowia lub mienia, a także w przypadku naruszenia dóbr osobistych ludzi;

- 5) zachowanie uprzejmości i życzliwości w kontaktach z obywatelami, przełożonymi, podwładnymi oraz współpracownikami;
- 6) stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- 7) zachowanie się z godnością w czasie pracy i poza nią.

W czasie pełnienia obowiązków służbowych strażnicy są zobowiązani do noszenia mundurów, dystynkcji, legitymacji, znaków identyfikacyjnych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 112, poz. 713).

Za nieprzestrzeganie i nie wywiązywanie się z obowiązków strażnika gminnego, strażnik ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną i karną przewidzianą w innych przepisach i ustawach.

Zakres obowiązków Referenta

Referent (stażysta) wykonuje czynności administracyjno – biurowe wspomagając sprawne funkcjonowanie Straży Gminnej w zakresie:

1. Technicznego wykonywania pism urzędowych, decyzji administracyjnych, notatek służbowych, wezwań, planów szkolenia, wniosków o ukaranie do sądu rejonowego, grafików służb i dyżurów itp.
2. Prowadzenia dystrybucji, wysyłki i przyjmowania oraz wykonywania pism urzędowych (w tym wezwań do zapłaty, mandatów karnych i grzywien w formie mandatu karnego);
3. Ewidencjonowania, dystrybuowania, wydawania i rozliczania druków ścisłego zarachowania (bloczków i blankietów mandatowych).
4. Prowadzenia bieżącej ewidencji zgłoszeń mieszkańców i interwencji prowadzonych doraźnie;
5. Prowadzenia rejestru wydanych kart drogowych na pojazd Straży Gminnej, dokonywania rozliczeń oraz kontroli przyznaných limitów kilometrów;
6. Utrzymywania stałej łączności radiowej lub telefonicznej z patrolem przebywającym w terenie i przekazywanie zgłoszeń i wezwań o interwencji;

7. Sporządzania wykazów zarejestrowanych wykroczeń przez techniczne środki zapisu uzyskane w ramach monitoringu;
8. Prowadzenia obserwacji - w przypadku zainstalowania monitoringu;
9. Obróbki zdjęć z urządzeń samorejestrujących wykroczenia drogowe;
10. Wprowadzanie danych i ich uaktualnianie do systemu „Trafic P” i „Trafic M”;
11. Księgowanie i ewidencjonowanie wystawionych mandatów karnych;
12. Techniczne wykonywanie dokumentacji procesowej zgodnie z obowiązującymi przepisami z użyciem programów „Trafic P” i „Trafic M”;
13. Archiwizowanie spraw zakończonych;
14. Przyjmowanie, przygotowywanie przesyłek listowych do nadania oraz dostarczenie ich do placówki nadawczej;
15. Wykonywanie innych czynności służbowych zleconych przez Komendanta i Wójta Gminy.

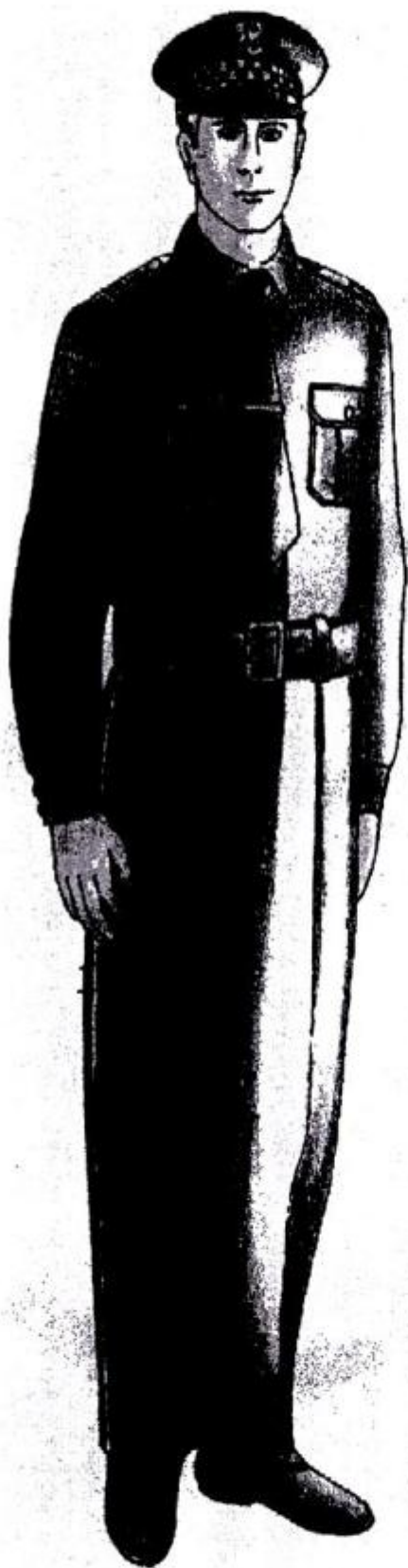
ZESTAWIENIE NALEŻNOŚCI MUNDUROWYCH DLA FUNKCJONARIUSZY**STRAŻY GMINNEJ Gminy Biesiekierz****(część „A”)**

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (Dz. U. Nr 112, poz. 713) oraz art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779) ustala się następujące zestawienie umundurowania dla funkcjonariuszy Straży Gminnej w Biesiekierzu. Ze względu na charakter, realizacje i rodzaj wykonywanych zadań służbowych, Komendant podejmuje decyzje o wyposażeniu mundurowym strażników.

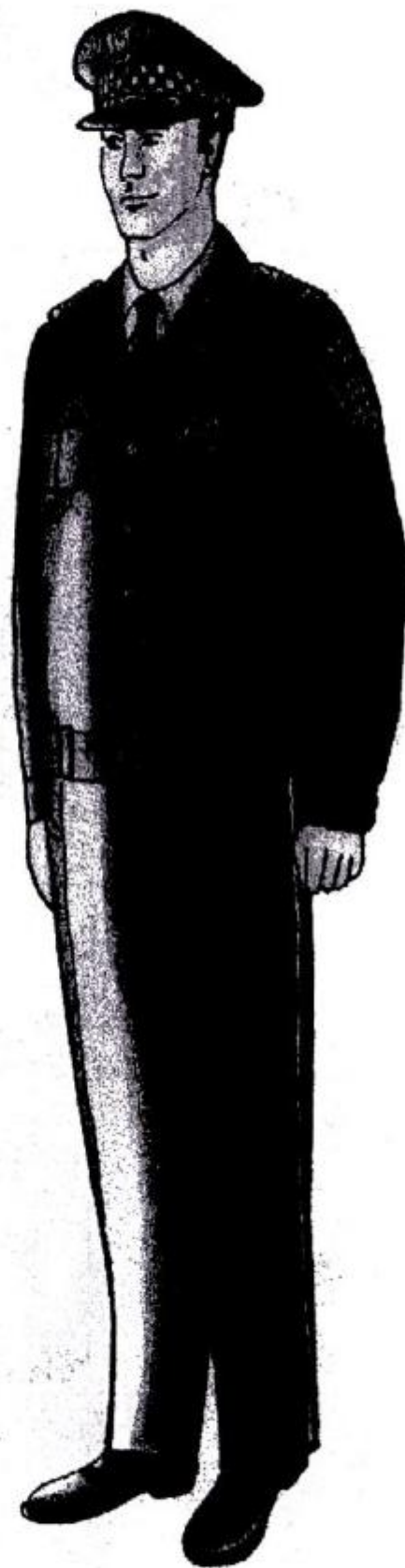
Zasadniczymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru służbowego są:

- 1) wiatrówka męska lub damska w kolorze ciemnogrnatowym – **1 szt. - okres używalności- 4 lata,**
- 2) spodnie męskie lub damskie w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką koloru żółtego, o kroju prostym – **1 para – okres używalności - 2 lata,**
- 3) spodnie męskie lub damski w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką (lampasem) koloru żółtego, o kroju zwężonym, wpuszczane w obuwie – **1 para – okres używalności- 2 lata,**
- 4) spódnica o kroju prostym w kolorze ciemnogrnatowym – **1 szt.– okres używalności- 2 lata,**
- 5) koszula w kolorze błękitnym z długim rękawem – **1 szt. – okres używalności- 1 rok ,**
- 6) koszula w kolorze błękitnym z krótkim rękawem – **1 szt. - okres używalności- 2 lata,**
- 7) koszulo bluza w kolorze ciemnogrnatowym z długim rękawem – **1 szt. - okres używalności - 2 lata ,**
- 8) koszula letnia w kolorze błękitnym z krótkim rękawem – **1 szt. -okres używalności- 2 lata,**
- 9) sweter w kolorze ciemnogrnatowym typu półgolf lub „serek” – **1 szt. - okres używalności- 4 lata ,**
- 10) czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogrnatowym, z daszkiem i paskiem skórzany w kolorze czarnym – **1 szt. - okres używalności- jedna na cały okres służby ,**
- 11) czapka zimowa z daszkiem i nausznikami w kolorze ciemnogrnatowym ocieplana – **1 szt. - okres używalności- 4 lata,**
- 12) czapka letnia typu sportowego(baseball) w kolorze ciemnogrnatowym– **1szt. - okres używalności- 4 lata ,**
- 13) czapka dekorka wełniana – **1 szt. - okres używalności – 4 lata**
- 14) kapelusz damski – **1 szt. - okres używalności- jeden na cały okres służby,**
- 15) kurtka zimowa ¾ w kolorze czarnym z podpinką – **1 szt. - okres używalności- 4 lata**

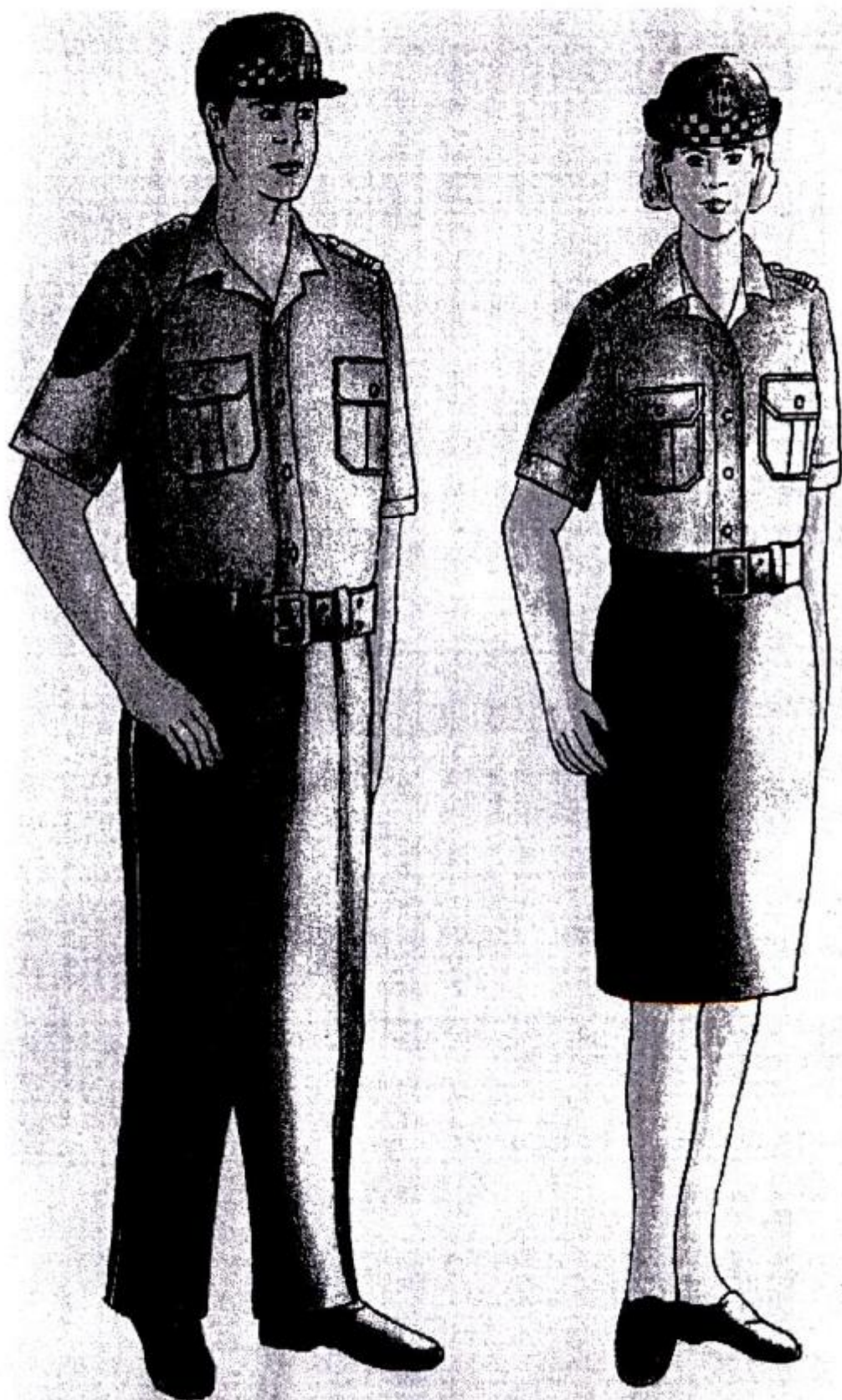
- 16) kurtka uniwersalna krótka w kolorze czarnym z podpinką – **1 szt.** - **okres używalności- 4 lata**
- 17) pas główny w kolorze czarnym– **okres używalności- jeden na cały okres służby,**
- 18) pas wąski skórzany w kolorze czarnym – **okres używalności – jeden na cały okres służby**
- 19) obuwiu w kolorze czarnym – **1 para** - **okres używalności - 1 rok**
- 20) koszulka wariorr III biała – **1 szt.** - **okres używalności - 2 lata**
- 21) koszulka wariorr III granatowa – **1 szt.** - **okres używalności - 2 lata**

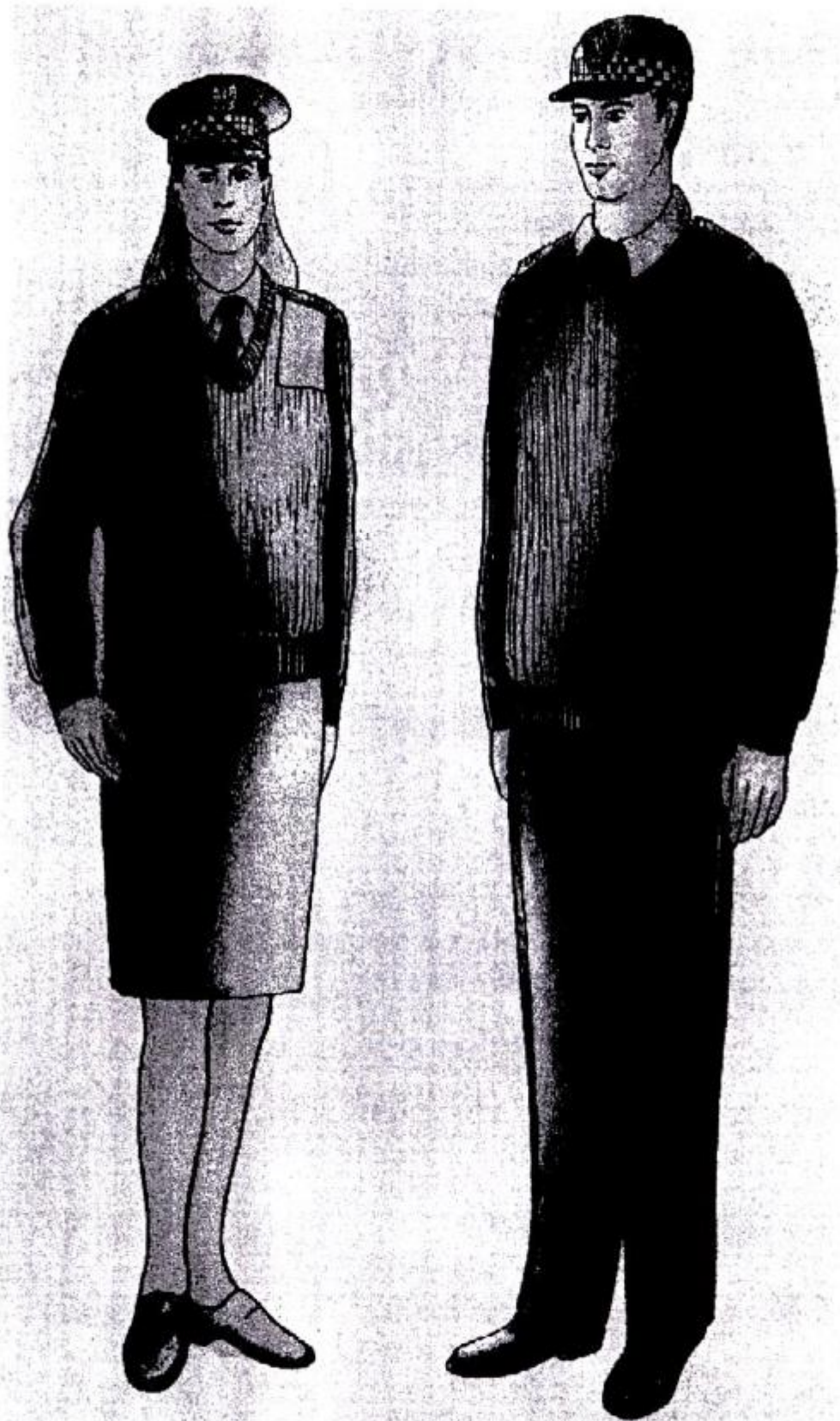
Rys. 1. Zestaw służbowy z koszulobluzą

Rys. 2. Zestaw służbowy z wiatrówką

Rys. 3 i 4. Zestawy służbowe z koszulami z krótkim rękawem

Rys. 5 i 6. Zestawy służbowe ze swetrami

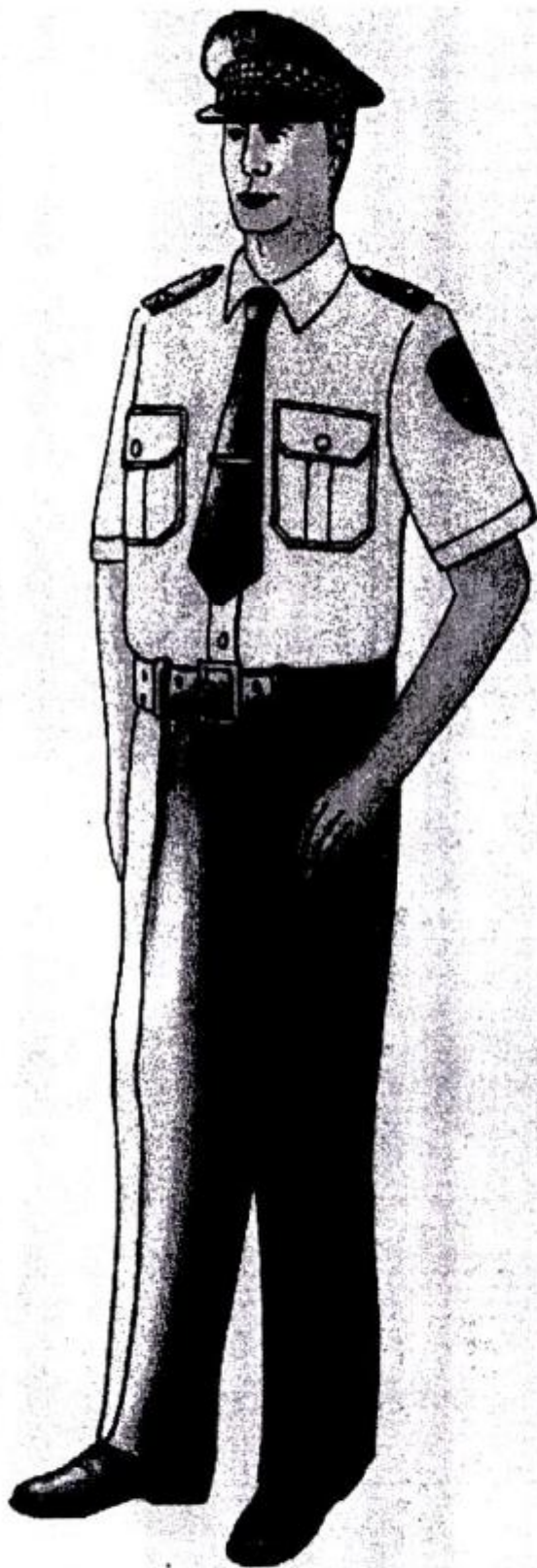
Rys. 7. Zestaw służbowy z kurtką uniwersalną krótką

Rys. 8. Zestaw służbowy z kurtką 3/4

Zasadniczymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru wyjściowego są:

- 1) marynarka męska lub damska dwurzędowa w kolorze ciemnogrnatowym – **1 szt.** - **okres używalności - 2 lata**,
- 2) spodnie męskie lub damskie w kolorze ciemnogrnatowym z lamówką koloru żółtego, o kroju prostym- **1 para** - **okres używalności- 2 lata** ,
- 3) spódnica damska o kroju prostym w kolorze ciemnogrnatowym – **1 szt.** - **okres używalności- 2 lata**,
- 4) koszula w kolorze białym z długim rękawem- **1 szt.** - **okres używalności - 2 lata** ,
- 5) koszula w kolorze białym z krótkim rękawem – **1 szt.** - **okres używalności - 2 lata** ,
- 6) czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogrnatowym, z daszkiem i paskiem skórzanym w kolorze czarnym – **1 szt.** - **okres używalności- jedna na cały okres służby**,
- 7) kapelusz damski – **1 szt.** - **okres używalności- jeden na cały okres służby**,
- 8) płaszcz męski lub damski letni w kolorze ciemnogrnatowym - **1 szt.** - **okres używalności - 4 lata** ,
- 9) płaszcz męski lub damski zimowy w kolorze ciemnogrnatowym – **1 szt.** - **okres używalności- 4 lata**,
- 10) obuwie w kolorze czarnym - **1 para** - **okres używalności - 1 rok**,
- 11) krawat w kolorze czarnym – **1 szt.** - **okres używalności - 3 lata**,

Rys. 2. Zestaw wyjściowy z koszulą białą z krótkim rękawem

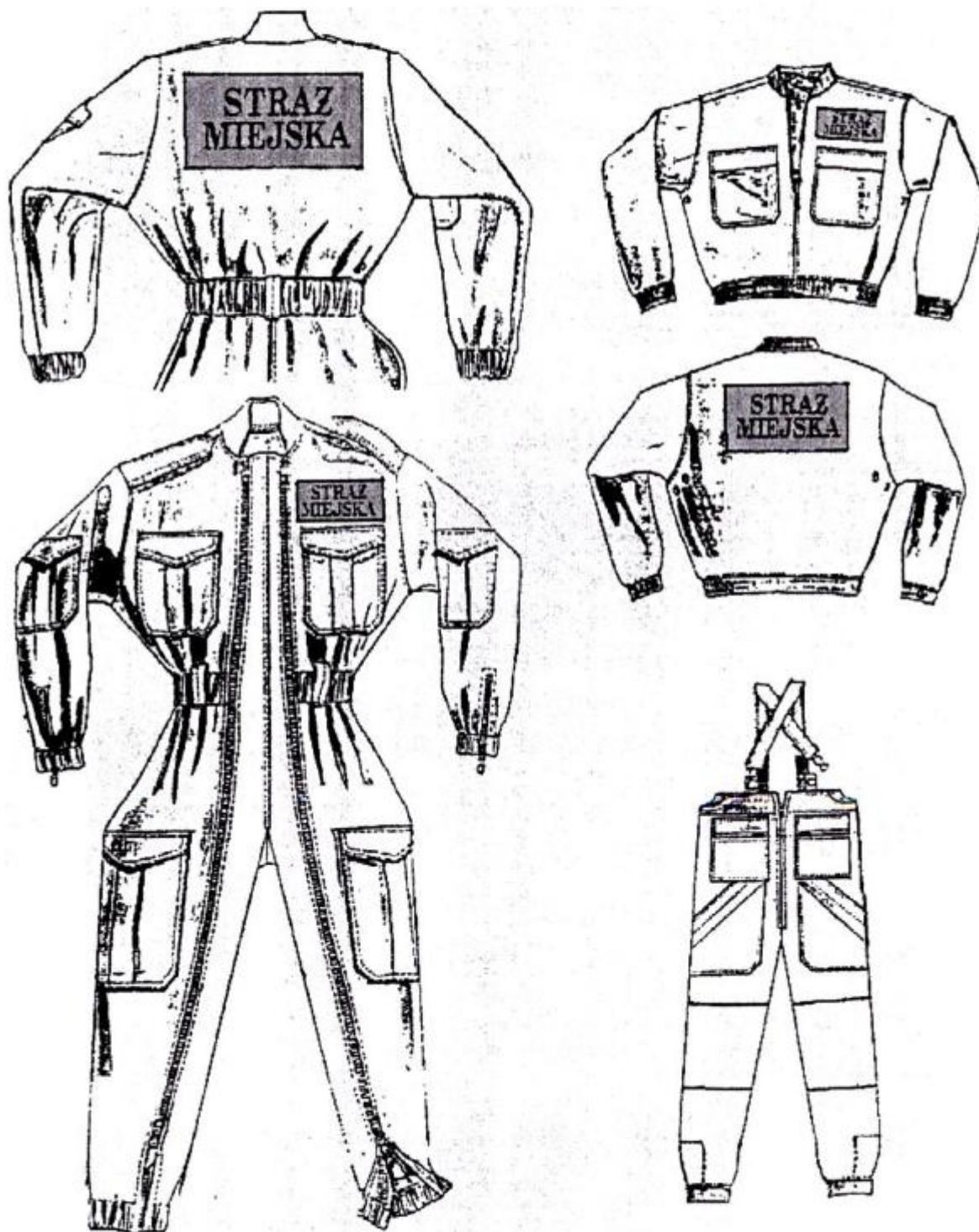
Rys. 1. Zestaw wyjściowy z marynarką dwurzędową

Rys. 3. Zestaw wyjściowy z płaszczem zimowym Rys. 4. Zestaw wyjściowy z płaszczem letnim

Zasadniczymi przedmiotami umundurowania wchodzącymi w skład ubioru specjalnego są:

- 1) kurtka – 1 szt. - okres używalności - 2 lata,
- 2) spodnie - 1 para - okres używalności - 2 lata,
- 3) trzewiki wysokie skórzane – 1 para – okres używalności - 2 lata

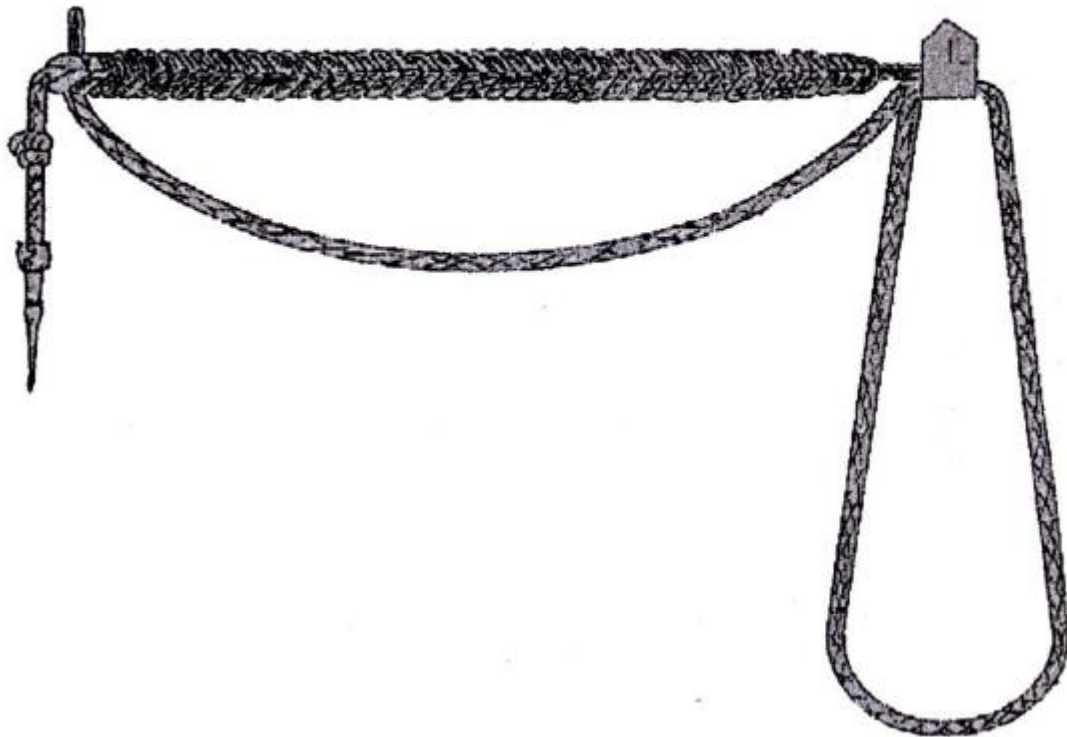

Rys. 1. Przykłady oznakowania ubioru specjalnego.
Minimalna wysokość liter 25 mm z przodu i 50 mm z tyłu. Zalecany jest srebrzysty kolor liter na żółtym odblaskowym tle.

Składnikami uzupełniającymi do umundurowania są:

- 1) ocieplacz w kolorze ciemnogramatowym – **1 szt. - okres używalności- 4 lata,**
- 2) peleryna w kolorze ciemnogramatowym – **1 szt. - okres używalności - jedna na cały okres służby,**
- 3) pas główny skórzany w kolorze czarnym– **1 szt. - okres używalności- jeden na cały okres służby,**
- 4) obuwie męskie lub damskie w kolorze czarnym – **1 para - okres używalności- 1 rok,**
- 5) krawat w kolorze czarnym – **1 szt. - okres używalności - jeden na cały okres służby,**
- 6) szalik letni i zimowy w kolorze ciemnogramatowym – **po 1 szt. - okres używalności – 4 lata,**
- 7) rękawiczki w kolorze czarnym, letnie i zimowe - **po 1 parze - okres używalności- 2 lata,**
- 8) skarpety letnie i zimowe w kolorze ciemnogramatowym – **po 2 pary / 4 pary/ - okres używalności – 1 rok.**

- 9) kamizelka taktyczna – **1 szt. - okres używalności - 4 lata,**
- 10) kamizelka ostrzegawcza z nadrukiem „Straż Gminna” – **1 szt. - okres używalności – 4 lata,**
- 11) otok w trój rzędną szachownicę żółto-granatową – **2 szt. - okres używalności – 4 lata**
- 12) bezrękawnik krótki BB – **1 szt. - okres używalności – 4 lata**
- 13) spinka SG z orzełkiem – **na cały okres służby**
- 14) naszywka SG Biesiekierz – **na cały okres służby**
- 15) flex odbłaskowy srebrny (duży i mały) – **na cały okres służby**
- 16) kółko do pałki – **1 szt. – na cały okres służby**
- 17) pokrowiec na klucze karabińczyk skóra **1 szt. – na cały okres służby**
- 18) pokrowiec na notatnik – **1 szt. – na cały okres służby**
- 19) pokrowiec na notatnik, gaz i kajdanki skóra – **1 szt. – na cały okres służby**
- 20) portfel na odznakę – **1 szt. – na cały okres służby**
- 21) korpusówki SG złote – **1 kpl – na cały okres służby**
- 22) pokrowiec na kajdanki – **1 szt. - na cały okres służby**
- 23) odznaka metalowa SG – **5 szt.- na cały okres służby**

Sznur galowy koloru żółtego upina się do marynarki wyjściowej na prawym ramieniu.

Do umundurowania strażnika wprowadza się dystynkcje służbowe, które są noszone na naramiennikach ubioru służbowego i wyjściowego.

Zgodnie z §6 pkt2 Regulaminu działania straży gminnej w Biesiekierzu strażnicy gminni w ramach awansu zawodowego mogą występować w stopniach od młodszego strażnika do stopnia inspektora.

1. Komendant Straży

2. Zastępca komendanta Straży

3. Naczelnik oddziału/wydziału

4. Zastępca naczelnika oddziału/wydziału

5. Kierownik referatu

6. Starszy inspektor

7. Inspektor

8. Młodszy inspektor

9. Starszy strażnik

10. Strażnik

11. Młodszy strażnik

12. Aplikant

Na nakryciach głowy umieszcza się emblemat orła stylizowanego oraz otok w postaci trójrzędowej szachownicy w kolorze żółto-granatowym.

Strażnik na czas pracy w Straży otrzymuje:

- a) legitymację służbową - **1 szt.** – **na okres ważności,**
- b) indywidualny znak identyfikacyjny – **kpl. 4 szt.** - **okres używalności- kpl. na cały okres służby,**
- c) wyposażenie w skład którego wchodzi:
  - pałka służbowa - **szt. 1 na cały okres służby,**
  - kajdanki - **szt. 1 na cały okres służby,**
  - Ręczny Miotacz Gazu – **szt. 1 na cały okres służby**

SKŁADNIKI UMUNDUROWANIA NIE PODLEGAJĄCE ZWROTOWI (część „B”)

Ze składu ubioru wyjściowego:

- 1) koszula w kolorze białym z długim rękawem,
- 2) koszula w kolorze białym z krótkim rękawem,
- 3) obuwie w kolorze czarnym,

Ze składu ubioru służbowego:

- 1) koszula w kolorze błękitnym z długim rękawem,
- 2) koszula w kolorze błękitnym z krótkim rękawem,
- 3) koszula bluza w kolorze ciemnogrnatowym z długim rękawem,
- 4) koszula letnia w kolorze błękitnym z krótkim rękawem,
- 5) czapka służbowa okrągła w kolorze ciemnogrnatowym, z daszkiem i paskiem skórzanym w kolorze czarnym z otokiem w szachownicę żółto-granatową,
- 6) obuwie w kolorze czarnym.

Ze składu ubioru specjalnego(ćwiczebnego):

- 1) kombinezon,
- 2) kurtka,
- 3) spodnie

Składniki uzupełniające do umundurowania:

- 1) obuwie męskie i damskie w kolorze czarnym,
- 2) krawat w kolorze czarnym,
- 3) szalik letni i zimowy w kolorze ciemnogrnatowym,
- 4) rękawiczki w kolorze czarnym,
- 5) skarpety w kolorze ciemnogrnatowym.